

Arvostelut

Kati Kovács:
Miestennielijäksi sirkukseen
ARKTINEN BANAANI

Rakastan suuresti Kati Kovácsin pitkiä albumeita, eritoten Karua selliä, mutta kaikkein parhaimmillaan räviön irrottelijana on lyhyissä tarinoissaan. Onneksi Arktinen Banaani hoksasi, että Kovácsin sarjakuvanovelleja ei ole aiemmin koottu kokoelma-albumiksi. Syksyllä myös Ruotsissa ilmestyvä Miestennielijäksi sirkukseen sisältää lyhyitä sarjakuvakertomuksia vuosilta 1990–2002. Jo pikkuklassikon aseman saaneiden tarinoiden (eritoten hervoton Makkaramies sekä eteläeurooppalaiselle machismo-meiningille irvaileva Kaksi Gustavaa) ohella joukossa on harvoin nähtyjä mutta tasaisen laadukkaita ja

kuusi aikaisemmin julkaisematontakin tarinaa.

Jos jotakuta suomalaista sarjakuvapiirtäjää pitäisi nimittää Suomen Robert Crumbiksi, Kati Kovács olisi kyllä itsestään selvä valinta. Kovácsin sarjakuvat ovat jännittävä yhdistelmä groteskiutta, roisiutta ja mielikuvituksen selisyyttä. Italiassa toistakymmentä vuotta asunut taiteilija on Crumbin tavoin virtuoosimainen piirtäjä, jolla on kyky sutia siveltimellä omia lihallisia ja estoista vapaita maailmoitaan. "Vain paperilla voin säilyttää vapauteni", hihkuu tekijän alter ego Miestennielijäksi sirkukseen -kokoelman niminovellissa.

Vertaus Crumbiin on sikäli harhaanjohtava, että underground-mestarin myöhempien sarjakuvien itsesääntely tai naisiin kohdistuva fantasiointi loistavat Kovácsin sarjakuvista poissaolollaan. Pikemminkin niiden päähenkilöt ovat vahvoja ja itsenäisiä naisia, jotka tietävät mitä tahtovat – ja tekevät sen myös miehille erittäin selväksi. Kerrankin lehdistötiedote osuu oikeaan: "Kovácsin novellien päähenkilö on avoin ja toiveikas selviytyjätyyppi, yhtä aikaa nokkela pikkutyttö ja elämäniloinen eroottinen aikuinen nainen – itsellinen pohjoismaisen naishahmo pienestä pitäen."

Siinä missä Kovácsin sarjakuvista voi löytää crumbmaisen halun rikkoa rajoja ja puhua asioista sellaisina kuin ne tekijälle näyttävät, myös Franz Kafkan

© Kati Kovács

novellit kajastavat taustalla. Kovács on Kafkan tavoin mieltynyt erilaisiin metamorfooseihin, joita löytyy monista Kovácsin tarinoista. Kafkalaista ahdistusta ja vieraantuneisuutta albumista saa kuitenkin hakemalla hakea, pohjavireenä on pikemminkin positiivinen pippurisuus.

En taida olla ainoa, jonka mielestä Miestennielijäksi sirkukseen on paras Arktisen Banaanin kuunaan julkaisema albumi. Kovácsin, osittain värillinen albumi on kannen väliheittä myöten mietitty paketti, joka kuuluu jokaisen laatusarjakuvan ystävän hyllyyn kunniapaikalle. Kustantamon mukaan myös Kovácsin esikoinen Vihreä rapsodia ilmestyy syksyllä kovissa kansissa, joten Kovácsin ystävillä riittää herkuteltavaa näinä aikoina.

Ville Hänninen

Pekka Virtanen:
Kynä käy: Aarno Liuksiala, taiteilija ja metsämies
METSÄLEHTI KUSTANNUS

Mitä historiasta jää jäljelle? Kestotähtenä tai lyhytikäisenä komeettana sähköneitä taiteilijoita ja heidän suuria tai vaikutusvaltaisia taideteoksiaan. Taiteen historian kirjoitus ei juuri jää muistelemaan menneiden vuosikymmenten työmyyriä, niitä näkymättömiä mihiä tai naisia, jotka tekivät kaunista ja tarkoituksenmukaista käyttögrafiikkaa työtunteja laskematta ja suu vaahdossa.

Ajatellaanpa vaikka Aarno Liuksialaa (1903–1988). Metsänhoitaja Liuksiala oli stahnovilaisuuden perikuva, äärimmäisen luova ja ahkera yksilö, joka toki tavallisen työpäivänsä päälle huikean määrän tuolloin vähäarvoiseksi katsottua käyttötaidetta. Hämmästyttävät 60 vuotta kestäneen uransa aikana Liuksiala tehtiin hirvittävän määrän karikatyyrejä (yli 10 000!), pilakuvia, lehti- ja kirjankuvituksia, logoja, vaakunoita, reliefejä, veistoksia, mitalreja, ansiomerkkejä ja pakinoita – muiden muassa.

Sarjakuviakin Liuksialan kynästä irtosi muutaman laiskemman piirtäjän tarpeiksi. Esimerkiksi Pöllinen, Teho-Taneli, Hoppu-Heikki ja Metsä-Femeli ovat Liuksialan luomuksia. Sarjat olivat yhdistelmä tilannehumoria ja sutkia sanailua, vähän Pekka Puupään tapaan. Liuksialalla oli siltä autuaalle typeryksille ja ovelille kansanmichille.

Lähinnä ammatti- ja erikoislehtiin piirtänyt Liuksiala ei saanut työstään koskaan seri suu-empaa tunnustusta. Esimerkiksi Puupäihattua hänelle ei suota. Ymmärrän sen hyvin. Liuksialan sarjat eivät ole sarjakuvallisesti kovin kummoisia, eivätkä ne tarjoa mitään uutta tai

Aarno Liuksialan Pöllinen möhlää kuten aina.

innovatiivista sen paremmin tarinan kuin piirrostenkaan tasolla. Aika on kuitenkin tehnyt työtä Liuksialan puolesta: monille stripeille ja kuvituksille on käynyt kuten vanhoille kotimaisille elokuville. Ne eivät välttämättä ole hyviä (miten se sitten määritelläänkään), mutta ne kiinnostavat ajankuvansa, esineistönsä, ascennemaailmansa ja kielensä vuoksi. Usein metsätöiden maailmaan sijoittuvat sarjat kertovat maailmasta, jota ei enää ole.

Itse asiassa Liuksialan tarina on sitenkin se säännön vahvistava poikkeus. Keväällä tuli nimittäin kuluneeksi 100 vuotta Liuksialan syntymästä, joten miehen pitkä ura kuvantekijänä nostettiin viimeinkin kunnolla tapetille.

Metsälehti kustannuksen julkaisema ja amanuenssi Pekka Virtasen kirjoittama Kynä käy tekee selkoa taiteilijan uran vaiheista. Virtanen esittelee asiantuntevan joskin hiukan toisteisen tekstinsä tukena Liuksialan monialaista tuotantoa laajasti ja ymmärtäen. Kirjaa täydentää Luston Punkaharjulla ensi loppiaiseen asti esillä oleva näyttely Liuksialan parhaista töistä.

Liekö maailmassa sittenkin oikeutta?

Ville Hänninen

Pentti Otsamo:
Väliaikatietoja
OTAVA

Pentti Otsamo jatkaa arjen draamojen kartoittamista. Väliaikatietoja-sarjakuvialbumi kokoa yksin kansiin aiemmin Suomen kuvalehdessä ilmestyneet kaksiriviset strippisarjakuvat, joissa hän kirjaa suomalaisen perhe-elämän sattumuksia. Teos on sivumääränsä nähden hintava kahvipöytäkirja, joten aivan heräteostokseksi se ei sovellu.

Otsamon edellisen albumin, Pienen olennori, teemana oli nuorempien lapsittomuus. Väliaikatietoissa on siirrytty kuvaamaan lapsiperheen auvoisaa eloa. Sivun mittaisissa stripeissa perhe viettää vapaa-aikaa keskenään ja häirii kotiaskeleiden kimpussa. Tarinoista paistaa läpi perheen isän onni ja halu välittää näitä tunteja eteerpäin.

© Pentti Otsamo

Perinteisesti epädramaattiseksi mielletyn miljöönsä vuoksi Väliaikatietoja olisi helposti voinut sortua selkärangattomaksi tilitykseksi perhe-elämän ihannuudesta, mutta Otsamolla on riittävästi havaintokykyä pitääkseen sarjakuvan terävänä. Hän osaa tehdä lähiöperheen elämästä tuoreen oloisia havaintoja, jotka kiinnostavat lukijaa, vaikka Väliaikatietojen kuvaama maailma ei olisikaan tuttu.

Parhaimmillaan kirjan tarinat ovat, kun Otsamo harjoittaa tilannekoomikon taitojaan. Esimerkiksi strippi, jossa isän käytännön liikennevalistus muuttuu varoittamatta siipeensä saaneen pulun häteurastukseksi, todistaa usein enemmänkin lakonista kerrontaa käyttävän Otsamon hallitsevan myös koomisen ajoituksen.

Väliaikatietoissa Otsamo kokeilee värien käyttämistä kerronta-elementteinä. Syysiltapäiviin sijoittuvat stripit välittävät vuodenajan harmaasävyillään ja punaiseksi värjätty aamuhäissäkki viestii pienoisen kriisin puhkeamisesta.

Vaikka kaikki kirjan sarjakuvat eivät aivan toimitakaan, on Väliaikatietoja silti tutustumisen arvoinen teos. Otsamo on taitava kertoja, joka osaa tuoda tannistettavaa inhimillisyyttä pieniin tarinoihinsa.

Otto Sinisalo

Patrick Wester – Pekka Pakkala:
Isä Bastardus selkkailee
LIKE

Uskonnollinen huumori on kiintoisa ja vieläkin arka aihepiiri. Isä Rubenin munkkivitses on tuotettu salanimillä Balabar Torn ja Sansibar Sedan. Juban raamattutarinoihin iski sensuuri vielä pari vuotta sitten. Omana koulukuntanaan ovat "rienaajat" kuten Juha Vuorman Saarnaaja sekä Pastori Kärmeksen jutut.

Isä Bastardus asettuu jonkin näiden välimaastoon. Päähenkilö on katoliseen Isä Camillo -univormuun sonnustautunut tiukkapiipo, joka ei hyväksy esimerkiksi naispappetta tai esiaviollisia suhteita. Bastarduksen apuna häirii todellinen gorillakaksikko Leiber ja Stoller, jotka enimmäkseen varastavat koko show'n itselleen.

Sarjan tekijöiden Oulu-yhteys lienee vaikuttanut hahmon kehittämiseen. Varttuneimmat lukijat muistavat vielä seudulla vaikuttaneen piisan ankara kommentit naispappetta vastaan. Omassa albumissaan Isä Bastardus jää hiukan yksioikoiseksi hahmoksi. Luonnikkaammat apuapinat riemastuttavat maalisemmilla kiistanaiheillaan, kuten pop-väittelyillä Bruce Springsteenin

sanomasta tai siitä, ovatko beatlet rollareita parempia.

Wester/Pakkalan huumori tarttuu näppärästi ajankohtaisiin aiheisiin, mutta niistä kammettu huumori on usein turhan itsestäänselvää. Bastarduksen kaksinaismoraalille irvailua on albumissa liikaa. Muutama aidon nokkela jakso mahtuu mukaan, ja kohtuullisen hyvän yleissivistyksen omaava lukija saa niistä paljon irti.

Westerin Morris-vaihteinen piirrostyylillä on kankeaa, mutta siihen tottuu nopeasti. Hahmoissa on ainesta pitempiinkin tarinoihin. Esimerkiksi Isä Bastarduksen ja Naispappijärjestön välinen suuri taistelu olisi oman albuminsa arvoisen juttu. Lapsuuden sankari-jaksioon vielä viitatakseen: Onneksi Tarzan-filmien sankari Cheetah ei todellisuudessa ole rappiolla, vaan on luopunut alkoholista ja viettää rauhallisia eläkepäiviä.

Vesa Kataisto

Batman: Mustaa ja valkoista
Suom. Esa Toivonen, Jouko Ruokosenmäki
EGMONT

Lepakkomies tuntuu olevan pohjimultaan kaksivärinen sankari. Siihen viittaa ainakin valtava hinku tehdä mustavalkoisia Batman-albumeita ja lehtiä. Pelkästään suomeksi on julkaistu viiden viime vuoden kuluessa kolme mustavalkoista albumia, jossa tyyleiltään hyvin erilaiset sarjakuvapiirtäjät kokeilevat taitojaan viittasankarin piirtäjänä.

Ainoastaan Egmontin tilausmyynnissä kaupan oleva Batman: Mustaa ja valkoista ei tarjoa mitään erityistä utta Liken kahteen Batman: musta ja valkoinen -albumiin (1999 & 2000) nähden.

© Jim Lee

Batman on taas pahanteossa.

© John Byrne

Mein Gott, miten nämä miehet pukeutuvat!

Niiden tavoin on kyseessä epätasainen valikoima Lepis-tarinoita, jotka ovat kiinnostavampia piirrosjälkensä kuin tarinoiden vuoksi. Korkeintaan kymmenen sivun mittassa ei pysty kummoisia kertomaan, ellei idea ole kristallinkirkas.

Albumin tekijäkaarti on monipuolinen: John Byrnen, Alan Grantin, Jim Leen, Walter Simononin ja muiden "tavallisten epäiltyjen" lisäksi Daniel Torresin, Paul Popen ja Enrique Breccian tapaiset vähän yllättävämmät nimet ovat iskeneet lusikkansa soppaan. Eri-tyisen kiinnostavia ovatkin juuri Popen ja piirtäjämestari Alberto Breccian pojan Enriquen tarinat.

Alan Grantin käsikirjoittama ja Breccian piirtämä "Lepakon loppu...?" on klassisia kaiverrustoitua muistuttava syväarkka kuvaus Variksenpelätin ja Lepakkomiehen kohtaamisesta, jossa kumpikin yrittää olla toista kauheampi, manata infernoja toisen herkkään mieleen. Paul Popen "Murtunut nenä" puolestaan on tarinaltaan tympäisevä kostotarina, jossa Lepakkomiehen arvo maailma tuntuu olevan "silmä silmästä, nenä nenästä". Popen piirroslätkä on kuitenkin huikeaa mustan ja valkean kontrasteilla revittelyä. Hän ansaitsisi parempia käsikirjoituksia kuin mihin itse kykenee.

Ville Hänninen

Chris Claremont-John Byrne:
Ihmesarja 2: X-Men
Suom. Antti Koivumäki
EGMONT

Hämähäkkimies-elokuvan kynnyksellä ilmestynyt ensimmäinen Ihmesarjapokkari vastasi monen nostalgiankäisen kutsuhuutoon. Albumiin oli valittu tarinoita Hämärin kultakaudelta, Stan Leen ja John Romitan ajalta, jolloin kieli poskessa tehty heeroistelu, teinromantiikka ja 1960-luvun aatevirtaukset

sekoittuivat mehukkaasti toisiinsa. X-Men 2:n ensi-illan myötä ilmestynyt Ihmesarjan toinen pokkari sisältää Ryhmä-X:n kultakautena perinteisesti pidettyjä Chris Claremontin ja John Byrnen X-miehiä.

Valitettavasti pokkariin valitut tarinat ovat käsikirjoittaja Claremontin ja piirtäjä Byrnen yhteistyön alkupuolelta, jolloin kumpikin vasta haki ilmaisunsa suuntaa. Parhaimmillaan kaksikon yhteistyö oli vasta ns. Pimeän Feeniksin tarun myötä, jolloin Claremontin käsikirjoitukset ajoituivat lopullisesti melodramaattisiin uomiinsa ja Byrnen dynaaminen joskin hiukan kliininen piirrostyylillä saavutti huippunsa.

Aikoimaan Ihmenclouset-lehdessä ja Ryhmä-X:ssä ilmestyneet sankartarut eivät vielä tässä vaiheessa pelanneet myöhemmistä X-Men -lehdistä ja elokuvista tutulla mutanttien ja ihmisten vastakkainasettelulla. Pikemminkin pokkarin tarinat (Uncanny X-Men 111-218) muodostavat eräänlaisen odysseian, jossa luonteiltaan erilaiset ja eri syistä samaan katraaseen päätyneet mutantit mittaavat voimiaan milloin Kadonneessa Valtakunnassa tai Armottoman väsä-mässä ihmislippierissä, milloin Japanissa tai Kanadassa.

Ryhmä-X on supersankarisarjakuva tyypillisimmillään ja myös melkein parhaimmillaan. Siitä puuttuu Jack Kirbyn omintakeisuus tai Frank Millerin tummasävyinen nihilismi, mutta tavalliseksi käyttösarjakuvaksi Ryhmä-X sopii mitä mainioimmin. Tällaista lukiessa eivät käy edes mielessä monien 1970-luvulla lapsuutensa ja nuoruutensa eläneiden iänikäiset ruikuuukset siitä, miten supersankarisarjakuva on jo lähtökohtaisesti naurettavaa ja moraaliltaan epäilyttävää. Niinpä kai ainakin yhdestä näkökulmasta – mutta entä sitten? Maailma on naurettavuuksia täynnä; viitteessä tärkeintä ovat menevät tarinat, ei niiden "järkevyyttä" tai "realistisuus".

Ville Hänninen

Katsuhiro Otomo:
Akira 7
Suom. Juha Ahokas
LIKE

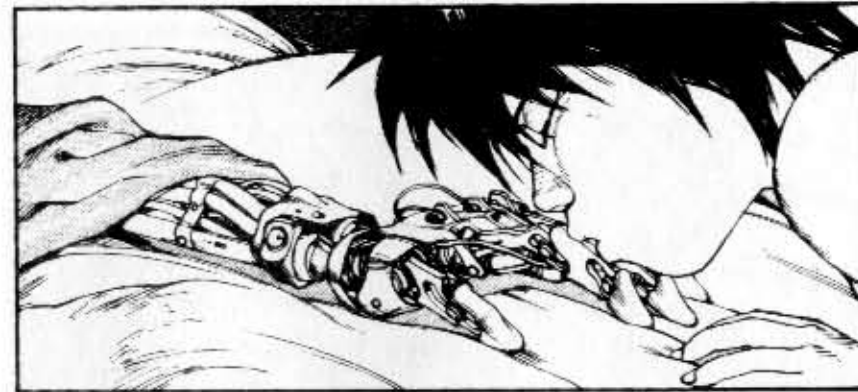
Like jatkaa vuosien tauon jälkeen japanilaisen mestaripiirtäjän Katsuhiro Otomon Akira-sarjaa. Edellinen, kuudes osa ilmestyi 1998, joten tapahtumat ovat tuskin lukijoilla tuoreessa muistissa. Aikaisemmat albumit on kuitenkin syytä hankkia, sillä ainakin aluksi sekavan tuntuiseen tarinaan ei ole mahdollista hypätä keskeltä mukaan.

Otomon 1980-luvulla tekemä yli 2 000-sivuinen tieteiskertomus on brutaali ja nihilistinen antiutopia, jossa tulevaisuuden Tokio on pirstaloitunut. Erilaiset joukkiot kamppailevat alueiden ja ihmisten hallinnasta väkivaltaisella tavalla.

Otomon parhaimmillaan huikaisevat piirrookset tuovat mieleen yhtäältä muinaiset grafiikan mestarit, toisaalta elokuvan helmet. Monet ruudut ovat syväarkkoja, täynnä yksityiskohtia ja kauniilla tavalla tiheää viivoitusta. Toisaalta Otomo leikittelee erilaisilla kuvakulmilla, minkä ansiosta tylsinkään toimintakohtaus ei ala tynpiä.

Tarinassa fantastiset, realistiset ja scifistiset elementit ovat keskenään tasapainossa. Vaikka Akiran yhteiskunta- ja ihmiskuvausta ei todellakaan voi pitää järin syvällisenä tai terävänä, on kyse kuitenkin mukaansa tempaavasta vihteestä, oikeassa mielentilassa. Toivottavasti seuraava osa ilmestyy tämän vuosikymmenen ensimmäisellä puoliskolla.

Ville Hänninen

© Katsuhiro Otomo

Akira Toriyama:
Dragon Ball 1-4
KOLIBRI

Se on kuulkaas nyt niin, että sarjakuva korruptoi jälleen lapsia. Ilta-Sanomien artikkelista ("Hittisarjakuva järkyttää suomalaisvanhempia", IS 17.5.2003) ja sitä seuranneesta keskustelusta lehtien palstoilla sai tietää, että uutuussarjakuva Dragon Ball yllyttää piltit varastelemaan pikkuhousuja ja myymään itseään pedofiilisedille. Onneksi samainen perhelehti esittelee terveempiä roolimalleja kuten anorektisia pin-up-tyttöjä ja yläosattomia pikkujulkiksia.

Dragon Ball on merkittävä tapaus monella tapaa, muutenkin kuin sen aiheuttaman kohun ansiosta, joka johti pienimuotoiseen mediakuhinaan ja pokkarisarjan pikaiseen lakkauttamiseen kustantajan päätöksestä. Maailmalla yli 200 miljoonaa albumia myynyt Dragon Ball

© Akira Toriyama

Dragon Ball u skoo lukijoiden tirkistelyn haluun.

oli ensimmäinen suomennettu manga, jota myytiin lehtipisteissä. Kustannus Kolibri panosti siihen julkaisemalla kerralla peräti neljä 200-sivuista pokkaria ja jakamalla pientä esittelyvihkosta. Lehtipistesarjakuvaksikin Dragon Ballin esiinmarssi oli näyttävä.

Pokkarit on julkaistu niin sanotusti peilaamattomana: ne luetaan oikealta vasemmalle, aloittaen länsimaisittain viimeiseltä sivulta. Dragon Ball kertoo Son Gokusta, väkivahvasta mutta yksinkertaisesta, tynnyrissä kasvaneesta pojasta. Ensimmäisessä ja toisessa pokkarissa nähdään, miten hän lyötyytyy kaupunkilaistyttö Bulman mukaan etsimään toiveet toteuttavia lohikäärmekuulia. Kolmoskirjassa Son Goku lähtee budomestarin oppiin harjoitellakseen suurta kamppailuturnausta varten. Itse Turnaus täyttääkin sitten koko neljännen pokkarin.

Akira Toriyaman piirtämä ja kirjoittama sarjakuva on outo yhdistelmä seikkailua, toimintaa ja alaryylin huumoria. Sarja tapahtuu fantasiamaailmassa, jossa muotoaan muuttavat siat ja muut puhuvat eläimet ovat tavallinen näky. Dragon Ballin hahmot käyttäytyvät näin länsimaalaisesta näkökulmasta kummallisesti. Varsinkin hahmojen Pikku Kalle-vitseistä karanneet seksistiset asenteet ja toistuvat pikkuhuusuajänyt ihmetyttävät, vaikka Ilta-Sanomien povaamaa rappio-kierrettä ne tuskin laukaisivat.

Piirrokseltaan ja tarinankerronnaltaan Dragon Ball on keskinkertaista tehdasmanga. Parhaimmillaan sarjakuva on pitkissä toimintakohtauksissa, joissa on hulppeaa ilmavuutta. Sarja olisi varoituksista huolimatta kaikella todennäköisyydellä löytänyt yleisönsä juuri pikkupoikien keskuudesta, joihin Dragon Ballin hönhöhuumori varmasti olisi onnut parhaiten. Jää nähtäväksi, miten sarjakuvaa ympäröinyt kohu vaikuttaa nuun japanilaisen sarjakuvan julkaisuun Suomessa. Aiheettomat pedofiilisytykset tuskin tekevät hyvää ainakaan mangaharrastajien imagolle.

Otto Sinisalo

PIKKUISET

Sempé:
Filosofia
Lapsia
Suomentanut Noora Koskinen

Tammi on kuin varkain tehnyt suuren kulttuuriteon. Se on suomentanut kahdessa vuodessa kunnioitettavat kuusi albumia ranskalaisen piirtäjäveteraanin Sempén kokoelmia. Kaksi tuoreinta, Lapsia ja Filosofeja, ovat samanlaisia kuin aiemmatkin: nautittavia tutkielmia ihmisen turhamaisuudesta, omahyväisyydestä ja pikkuisuudesta.

Jean-Jacques Sempé on eräänlainen pikkuporvarillinen Reiser. Hänen piirrostyylinsä on pelkistetty ja ihmisenä reisermaisen pikkuruista. Sempé pelaa edesmenneen kollegansa tavoin hyvin vähillä eleillä: on tärkeää, että osaa lukea tekstin lisäksi hyvin kuvia. Sivuhenkilöiden ilmeet paljastavat paljon.

Sempé suhtautuu kuitenkin kohteisiinsa lämpimän ymmärtävästi. Reiserin groteski julmuus ja hanakkuus kuvata ihmisen elämällistä osaa loistavat kuitenkin poissaolollaan.

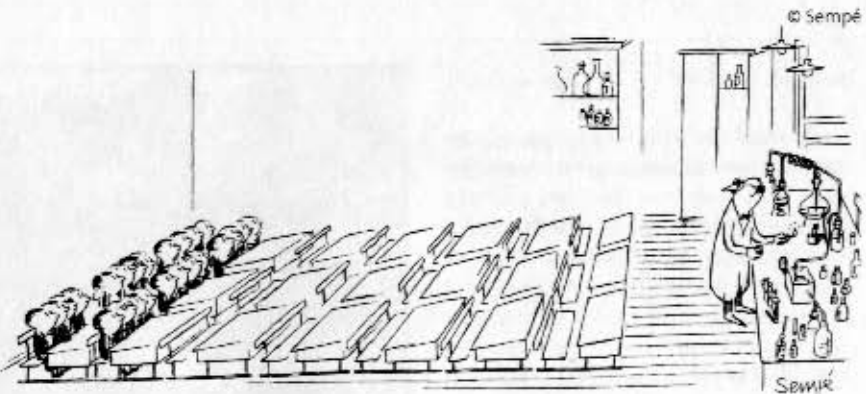
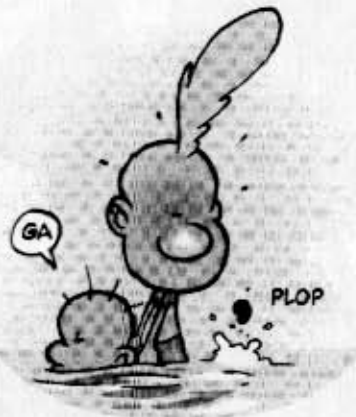
Ilmeisesti Sempén taito tulkita ihmisiä ja heidän alhaisia (mutta hyvin inhimillisiä) piirteitään kumpuaa taidosta tarkkailla omaa itseä. Kun haastattelin herraskaista maestraa Denoël-kustantamon tiloissa viime vuonna, hän kiteytti menestyksensä kahteen lauseeseen, jotka olivat näennäisessä vaatimattomuudessaan kuin pilakuvakirjoista suoraan: "En tiedä, mitä lukijat pilakuvistani pitivät. Mutta siitä päätellen, että asun Pariisin keskustassa mukavan kokoisessa asunnossa, minun täytynee tehdä jotain oikein."

Lapsia on suomennettu aikaisemminkin nimellä Muuttamia lapsia (Like, 1993), mutta tässä yhteydessä kerta kiellon päälle on ehdottomasti paikallaan.

Carl Barks:
Ankalliskirjasto 3: Sinne, tänne ja takaisin
SANOMA MAGAZINES

Carl Barksin klassikkotarinoita julkaisevan Ankalliskirjaston kolmas osa saattaa olla tähän astisista paras. Albumissa ei ole kokoavaa teemaa. Sankarit ovat kuitenkin tarinasta toiseen samat: Aku ja veljenpojat. Seikkailukertomuksista mielenkiintoisin on Armand Mattelartin ja Ariel Dorfmanin kiistanalaisessa Kuinka Aku Ankkaa luetaan -pamfletissäkin mainittu kymmensivuinen "Kapteeni Kyrmyin salaperäinen laiva", joka on julkaistu suomeksi aikaisemmin vain Aku Ankaassa 1/1966, kahdella sivulla lyhennettynä. Pitkän linjan Barks-fani saa hupia myös kaivamalla esiin klassikkotarinoiden vanhat suomennokset ja vertaamalla niitä Ankalliskirjaston suomennoksiin. Sirkka Ruotsalainen joutui aikoinaan kääntämään tarinat tanskasta suomeksi, minkä vuoksi osa Barksin kielen vivahteista katosi hyvistä paikkausyrityksestä huolimatta. Tämän huomaa mainiosti esimerkiksi syyntämällä Aki Hyyppän ja Ruotsalaisen "Kallioveistos"-kiännöksiä.

© Zep

F. Walthery – D. de Lazare – Mythic Rubiini 4: Amerikka
Suomentanut Kirsi Kinnunen, tekstaus Mikko Jylhä
EGMONT

Sarjakuvamaailma muistaa Waltheryn Ruudussa ja Non Stopissa julkaistusta lentoemo Natasasta. Aika on ajanut pikkuruhan (paino sanalla pikku) seikkailusarjakuvan ohi, mutta pitäähan veteraaninkin yrittää. Rubiini on jo neljäs suomennettu Rubiini-albumi, jossa isotissinen punapää vuoroin riisuutuu, vuoroin ammuskelee ja selvittää rikoksia rintojaankin paremmin muodostuneilla aivonystyröillään. Tällä kertaa kaunotar jahtaa herra Hillenkoetteria, casanovaa, joka nai rikkaita vaimoja ja nappaa heiltä rahat hautajaisten jälkeen. Tällaiseen tuhruun on turha kritiikön paukkuja uhrata. Toiset tykkäävät, toiset eivät.

© Kirkman, Scott

Jerry Scott – Rick Kirkman: Baby Blues: Suvl sen alottii!
Suomentanut ja tekstannut Vesa Anttonen
ARKTINEN BANAANI

Vuodesta 1990 lähtien julkaistu Baby Blues on varsinaista täsmäsarjakuvaa, jonka kohdeylehmä on selkeä ja aina utustuttava. Baby Blues kertoo Ullasta ja Paulista sekä heidän esikoisestaan Suvista. Vanhempana olemisen arki ainainen vaipavaihtaminen ja yövalvominen huvittaa kyllä varmasti muitakin kuin tuoreita isä ja äitejä. Harmi vain, että Rick Kirkmanin piirrosjälki ei ole yhtä elävää kuin Jereä piirtävällä Jim Borgmanilla. Molemmat sarjakuvat ovat Jerry Scottin käsikirjoittamia, mutta Jereä pystyy jopa lukemaan – toisin kuin Kirkmanin suuttuisia sarjiksia, joita en jääkaapin oveen laittaisi pienestä maksustakaan.

Zep:
Titeuf 4: Kalsarit kiristää
Käännös Liisa Leppänen
EGMONT

Titeuf on ranskalaisella kiehalveella crittiin suosittu lastensarjakuva. Miljoonia kappaleita myyneen sarjakuvan suosio perustuu pikkuruhan huumoriin ja melko elävään dialogiin. Kymmenvuotiaat rasavillit vievät päivänsä kuten kukaan pikkupojan ku uluukin – rirkostelemällä tyttäjiä suihkussa, puhumalla pienistä ja leikkimällä pysäyellekkejä. En silti voi oikein käsittää, miksi työtyöpäinen "Ranskan Lassi" on niin

paljon suosittuampi kuin samantasoinen ja aihepiiriltään jetsulleen samanlainen Pikku Piku.

Mari Rauvanlahti: Pilvipään elämää
LIKE

Pilvipää on pyöreän pehmoisen olento, joka laahustaa sinne tänne maailmassa, rakkauden ja suurten ajatusten raastamana. Pilvipää uskoo maitokahvin voimaan keskustelun kirjoittajana: "suuria ajatuksia varten suuret kupit ja hyvät ystävät".

Äkistiään Rauvanlahden teosta pitää sanomalehden nuortenpalstan jatkoena. Pilvipään elämää sijoittuu jononkin sarjakuvan ja muiden kuvataiteiden raja-alueelle. Hän on tehnyt lapsenmielisten ajatelmien siteiksi puhelimessa piirretyt näköisiä sarjakuvamaisia kuvia, jotka tuovat ensinnä mieleen kirjan kansien väliin sullorun SinäMinän.

Rauvanlahti on herkkä runotyttö. Sellaisille on helppo lilitellä. Pilvipään elämää on kuitenkin kaikessa näiivyydessään aika rehellinen ja sympaattinen kirja. Se ei yritä olla enempiä kuin on. Mutta haluaisinko lukea tätä vapaalatoisesti? Se oli retorinen kysymys.

Will – Rosh:
Timo ja Tom 4: Toarin herääminen
Käännös Liisa Leppänen, tekstaus Hannele Kivilahti
EGMONT

Mény-le-Géantia kylästä katoo ihmisiä, ja joku varastelee kylään liittyviä antiikkiesineitä. Mistä ihmeestä on kyse?

Non Stopissa, Ruudussa ja kahdessa Semicin Trumf-albumissa julkaistu Tim ja Tom kuuluu ranskalaisen viihdesarjakuvan vankkaan kakkosdivisioonaan. Toarin herääminen on vähän kieli poskessa tehty mysteeritarina, joka ei innosta sen paremmin Willin (Willy Maltait) piirroksen kuin Maurice Ruxyn tarinankaan puolesta. Ilmeisesti Timistä ja Tomista pitäminen vaatisi sitä, että Raatu ja Non Stop olisivat kuuluneet jokapäiväisen lukuunostoon jo 1970-luvulla ja sen jälkeen röstälgä olisi kullannut aivan kaiken. Tällaista ei enää tehdä, mikä on tavallaan harmi – mutta onko se oikeasti menetyks ihmiskunnalle?

Ville Hämmänen

© Will, Rosh